

VNG notitie brandveiligheid gevelplaten

t.b.v. het rondetafelgesprek op 6 september 2018

Inleiding

Brandgevaarlijke gevelplaten in de bouw worden veel gebruikt. Dit is namelijk op basis van onze bouwregelgeving ook gewoon toegestaan. Pas vanaf een hoogte van 13 meter kennen wij in het Bouwbesluit 2012 voor nieuwbouw regels die aangeven dat gevelelementen dient te voldoen aan brandklasse B. Daarnaast is er de regel dat een gevel indien een gebouw minimaal drie bouwlagen telt de eerste 2,5 meter vanaf het aansluitende terrein moet voldoen aan brandklasse B. Dit houdt in dat er dus over een hoogte van meer dan 10 meter minder brandveilige gevelelementen mogen worden gebruikt.

In de toelichting op het Bouwbesluit is de brandklasse bedoeld om te voorkomen dat een brand gemakkelijk langs een gevel kan voortplanten, maar dat betekent dus absoluut niet dat dit niet kan gebeuren als er voldoende vuurlast is. De eerste 2,5 meter vanaf het aansluitende terrein is bedoeld tegen vandalisme, brandstichting of bijvoorbeeld een struik tegen het gebouw die in brand staat. De hoogte vanaf 13 meter is aangehouden omdat vanaf die hoogte een brand lastig is te bestrijden met standaard brandweermaterieel. Let wel: het gaat hierbij over nieuwbouweisen.

Als het gaat om eisen voor bestaande bouw hebben we het over verbouw. Dan geldt voor gevels de (oude) brandklasse 4. Hetgeen overeenkomt met de nieuwe brandklasse D. Hieronder valt onbehandeld hout, multiplex, MDF, OSB, spaanplaat e.d. Maar ook diverse soorten gevelpanelen zoals HSB elementen. Materiaal dat als het eenmaal brandt een enorme bijdrage levert aan de voortplanting van de brand. In de Bouwbesluittabel beschreven als "Zeer goed brandbare materialen, die een zeer grote bijdrage leveren aan brandgevaar".

Gevelplaten toegestaan

De reden is waarom dit is toegestaan is te beantwoorden met het oog op de bouwregelgeving. Deze regelt in eerste instantie niet de brandveiligheid, maar het op tijd kunnen ontluchten. De functionele eis in het Bouwbesluit is dat een te bouwen bouwwerk zodanig dient te worden gebouwd dat brand en rook zich niet snel kunnen ontwikkelen. Dit houdt in dat als er een bepaalde tijd verstrijkt het gebouw zeker geheel ten prooi zal vallen aan de brand, maar pas nadat er voldoende tijd is verstreken om het gebouw zelf tijdig te kunnen ontluchten, of, en dat is al een veel groter risico, men door de brandweer kan worden gered.

Aanpassing regelgeving

Of er maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat er brandgevaarlijke gevelplaten worden gebruikt in de bouw is dan ook niet heel eenvoudig te beantwoorden. Als hier een kort 'ja' op wordt geantwoord, houdt dit in dat we hiermee het principe van het Bouwbesluit los moeten laten, hetgeen inhoudt dat er veel regels in het Bouwbesluit dienen te worden aangepast. Waar naar onze mening wel maatregelen nodig zijn is het verbouwniveau in relatie tot beperking van het ontwikkelen van brand en rook, dat sinds het Bouwbesluit 2012 van kracht is en het "rechtens verkregen niveau" wordt genoemd.

Door de energietransitie zal de bestaande gebouwenvoorraad de komende jaren energiezuinig moeten worden gemaakt. Dit houdt in dat er op grote schaal aan de buitenzijde van gebouwen gevelisolatie in de vorm van gevelbeplating zal worden toegepast. In veel gevallen (afhankelijk van de wijze van aanpak) kan dit worden gerealiseerd volgens het rechtens verkregen niveau hetgeen gelijk staat aan de voorschriften bestaande bouw met de eerder genoemde (oude) brandklasse 4. Dat dit leidt tot brandgevaarlijke situaties behoeft geen uitleg. Het aanpassen van het rechtens verkregen niveau naar nieuwbouw niveau in artikel 2.73 voor het buitenoppervlak van een gevel is naar onze mening op zijn minst noodzakelijk. Als de Tweede Kamer in de breedte wil gaan voor een grotere brandveiligheid dan zullen meer artikelen in het Bouwbesluit 2012 dienen te worden aangescherpt.

De rol die de minister hierin zou kunnen spelen is naar onze mening dan ook het aanscherpen van het Bouwbesluit 2012. Uitsluitend het aanspreken van de gebouweigenaar, de bouwer en gebruiker op zijn eigen verantwoordelijkheid is naar onze mening hier niet voldoende voor het voorkomen van een toename van branden met slachtoffers tot gevolg.

Toezicht

Het toetsen en het houden van toezicht op het onderwerp brandveiligheid heeft bij de meeste gemeenten een hoge prioriteit. Dat betekent echter niet dat hierdoor in de praktijk geen materialen worden toegepast die niet voldoen aan het Bouwbesluit.

Het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht toetst steekproefsgewijs materiaal en attesten en houdt steekproefsgewijs toezicht. Daarnaast zijn veel bouwactiviteiten inmiddels vergunningvrij te realiseren waardoor geen enkel toezicht meer plaatsvindt. De rol van het bevoegd gezag zou dan ook meer moeten gaan verschuiven van de beloofde kwaliteit naar de gerealiseerde kwaliteit. Naar het in gebruik mogen nemen van een gebouw als aangetoond is dat het bouwwerk voldoet aan de prestaties die het Bouwbesluit vraagt.

Manfred van Deelen